

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben Félévre 6 K., negyedévre 3 K. — f.
 Vidéken " 9 K., " 4 K. 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS
THAN GYULA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint.
 az udvarban hátul.

A szülők és gyermekeik.

—
Iskolai év elején.

—
Javított és bővített kiadás.

—
Tankönyvmizériák.

Már sok ezer családapának gondoktól fő a feje az iránt, hogy honnan vegye azt a költséget, a mivel az iskolai év kezdete jár. Ezek a költségek pedig igen jelentékenyek és nem tudunk arról, hogy a derék családapák — hivatalnokok, iparosok és kereskedők, nagyobb részt szegény emberek — erre a célra valami külön jövedelemmel rendelkezzenek. Ami kis jövedelmük van, az jó, ha a család eltartására elégséges. Az élelem, kivált itt, Debrecenben, iszonyatos drága. Ehhez még az iskolai év kezdetének költségei is járulnak, ez éppen elég ahhoz, hogy néhány álmatlan éjszakát szerezzen sok szegény embernek.

Azok az iskolai költségek így első látásra nem volnának valami tulságos nagyok, de mikor a látzat ebben is olyan csaló. Mert hogy mi minden kell egy iskolás gyermek felszereléséhez, azt csak

olyan tudja, aki próbálta ezt a mesterséget. A könyvek, irkák, füzetek, vonalzők, rajzdeszkák, a rajzszerek és még a jó Isten tudja, miféle eszközök sokaságával kell ellátni a gyermekeket, mert ha e felette fontos kellékekből egy is hiányoznék, összedőlne ég és föld és a tanár ur képes volna az iskolából hazaküldeni a gyermeket.

Sok pénzt fölemészt tehát ez a dolog s gondoljuk csak meg, hogy miféle zivataros idők járnak most az olyan családokra, amelyik 3—4 gyermeket is küld iskolába. A főhiba pedig a tankönyvek drágasága. Mert drágák különösen a középiskolák tankönyvei. Akad köztük olyan is, amelyikből 3—5 korona egy darab. És hogy a segédkönyvekkel együtt mennyi mindenféle ilyen tankönyvet kell beszereznie egy középiskolai tanulóknak, arról szinte megdöbbentő felvilágosítást ad egy-egy iskolai könyvjegyzék.

A szegény ember gyermeke úgy segít magán, hogy nem új, de használt könyvet vásárol iskolás pajtásaitól, akik felsőbb osztályba lépven, eladják használt könyveiket. Bármit mond az orvostani vélemény arról, hogy az ilyen használt könyvek némileg veszélyesek,

mert sok bacillus rejtőzhet a lapjain, azért a kézalatti könyvvásár vigan folyik, mert nagy mentőeszköze a szegény tanulóknak, akik különben képtelenek volnának a könyvet a drága bolti áron beszerezni.

De hogy mégis rászorítsák erre azokat a szegény tanulókat, arról gondoskodnak a tankönyvszerzők. Ugyanis a tankönyvek nagyrészből lépten-nyomon bővített és javított kiadásokat produkálnak. Mit bővitenek, mit javítanak azokon a könyveken? Lényegeset ugyszólván semmit, mert ilyen lényeges bővítésre aligha volna minden évben szükség. Hogy a Szaharaszivatagon egy új folyót kutattak fel s annak nevét kell beírni a tankönyvbe, — ez és ilyenforma a bővített és javított kiadások változtatása. És a tanár az ilyen bővített és javított kiadású könyvet követeli. Ezzel szorítják rá a gyermeket az új, a „javított“ kiadású könyvek vásárlására.

A példák özöne áll előttünk erre vonatkozólag, — találoból csak egyet ragadunk ki közülök. A miskolci kereskedelmi iskolában, gondolom vagy a tizenhatodik kiadást éri meg a Gálffy-féle számtan. (Szerzője az iskola igazgatója.)

Két csavargó.

Irta: **Jean Madeleine.**

— Ugyancsak hideg van ma odakünn, mi, Judenne?

Sabarthis ur dideregve huzta le prémes keztyűjét és télikabátját. És a hivatalnokok módja szerint, akik sohasem érzik jól magukat abban az állásban, melyben vannak, szidni kezdte a helyet, ahova az a rettenetes kormány őt bedugta.

— Mondhatom, Judenne, szörnyen vigasztalatlan fészek ez a maga szülővárosa. Az öreg irnok nem ellenkezett, hallotta ő már ezt a nótát elég gyakran a Sabarthis ur elődétől. Eleinte bosszantotta a dolog, de aztán megszokta.

De Sabarthis bíró ur csakhamar jobb kedvű lett, mihelyt a kandallónál megmelegedett. És boldogsága egészen teljes lett, a mikor a szolgálta édesen illatozó csokoládét hozott be egy tálcán. Vidáman ült le íróasztala mellé, betöltötte a csészébe az inycsiklandozó csokoládét és egy szelet kenyérré aranyárga vaját kent.

— O, egészen megfeledeztem... a csendőrök egy csavargót hoztak be, — szólalt meg hirtelen az öreg irnok.

— Csavargót!... Hát csak bocsássá be... Vagy különben várjon egy kicsit!

És reggelijét tálcástól egy kis asztalon eldugta az akták mögé. Fialat volt még és lágy szívű. Gondolta, nem illik ilyen csemeget odatartani valakinek az orra alá, aki nyilván ki van éhezve. Még a morzsákat is lesöpörte az íróasztal alá.

— Ugy! És most már bevezetheti azt az embert.

A csendőr behozta. Egyike volt azoknak az elnyűtt, toprongyos alakoknak, akik nem tudják, honnan jönnek, merre mennek. Az arca hamuszínű volt, nyakán piszkos, sárga kendő. A csendőr előretaszigálta.

Kihallgatása nagyon rövid ideig tartott. Alig beszélt, mintha csak úgy fagytak volna meg szájában a szavak. Behozta magával a szomorú téli napnak minden hidegét.

Hogy hová megy — nem tudta. Vándorolt, hátán batyuval, ismeretlen cél felé. Maga elé meredt a nélkül, hogy tudta volna, mit lát. S aki csak találkozott vele, kikerülte, félelemből vagy utálatból. Csak a gyermekek nem tértek ki előle... Ha meglátták a hópolyhektől belepott öreg embert, áhitattal néztek rá s azt hitték talán, hogy a Mikulás bácsi.

A bíró úgy oldalvást megnézte, de semmi különös szánalmat nem keltett benne.

Évek, hosszú évek óta hajtották már be őt így, csukták el s bocsátották szabaddon, a míg be nem kísérték újra. Ott találták, az országúton, a mint reszketve feküdt a földön. Azután idehozták. Ez az egész.

A csavargó fölemelte kissé a fejét. — Mintha szimatolt volna valamit.

— No, viheti a fogházba. Csütörtökön elbocsáthatják.

Mikor az ajtó bezárult, Sabarthis ur előhuzta reggelijét az akták mögül. És újságot olvasva jóízűen nekilátott.

— Remélem Judenne, több csavargót nem hoz már be.

— Ön tulságosan jó ehhez a csöcseléhez, bíró ur!

— Tudja mit, Judenne, zárja el az ajtót, nehogy újra megzavarjanak...

Az ajtót elzárják. A bíró olvassa az újságot. Most már senki sem zavarhatja.

— Tok, tok... — kocog most valami az ablakon.

— Mi az, Judenne?

— Tok, tok... hangzik még egyszer az ablakkeresztfán.

Mentőszekrények, gépfelszerelések,
 u. m.: Gépszijjak, tömlők, pakkolások, olajozó szelencék stb

Kiváló jó minőségben, a legolcsóbban:

Bészler és Dávid

vaskereskedőknél **Piacza-u. 7. sz. alatt.**

Kitűnő könyv lehet, jó könyv lehet, de hogy mi szükség volt annyiszor bővíteni, javítani, holott a kétszer kettő mindig csak négy marad, arra a fentiek adják meg a feleletet.

Lassabban kellene tehát osztani azokat a bővített és javított kiadásokat. Vagy pedig egyfajta és felette olcsó tankönyveket kellene kibocsátani ugyanazon iskolák számára. Mert kevés a pénz nagyon, a szülők ugyanis eleget küzdnek, míg elő tudják teremteni az ilyenkor szükséges summákat; könnyíteni kellene tehát a helyzetüket, nem pedig új kiadású könyvek rájuk tukmálásával megnehezíteni.

Milyen lesz a munkarend?

A parlamenti ülések.

Izgató probléma, hogy milyen irányú munkásságot fejt ki az ősszel megnyíló parlament? Az életbevágóan fontos kiegyezési tárgyalásokat a hajlíthatatlan függetlenségi zászló szellemében vezetik-e, vagy a régi hatvanhetes lélek jár-e majd hálni a tárgyalásokba?

A nagy függetlenségi többséggel rendelkező kormány, amelynek tagjai között Kossuth Ferenc is ott van, eddig nem igen radikáliskodott. Wekerléék kormányra lépésében tehát hiába kerestük az ország jövő boldogulásának magjait s őket csakis a darabontoktól feldult közélet és jogrend helyreállításáért üdvözölhetjük. Most már, akik mégsem akarnak pálcát törni, azok bevárják az őszi parlamenti kámpányt. Hiszen még mindent reparálhatnak.

Csak hogy ez a reménység máris dűledezik. Mert a kiegyezési tárgyalások a közös megállapodás kötött marsrutája szerint fognak lefolyni. Wekerle szeptember elején találkozik Beck osztrák miniszterelnökkel. Persze nem azért, hogy megbeszéljék Magyarország és Ausztria különválásának módjait, sem azért, hogy a perszonál unió kérdését vigyék dűlőre, hanem azért, hogy elvi kényszerzubbonyt szabjanak az őszi kö-

— No — mondja Sabarthis ur — úgy látszik, még egy csavargó.

Igen, még egy csavargó volt. Egy hajléktalan, kedves kis galamb. Szelid szemével bebocsátásért esdekelt. Erre igazán nem gondolt a bíró ur.

De nem haragszik, a miért megzavarták. Bevitte szépen a szobába az égnek ezt a kis csavargóját.

— Szegény pici jószág, hogy reszket! A kályhánál azonban magához tért. A bíró otthagyja a reggelijét és a kis csavargóval bibelődik.

Ez pedig csapkod a szárnyaival, oda-repül hirtelen az íróasztal alá és fölcipegeti a morzsákat.

— Ah, milyen éhes s mi nem adunk neki enni.

A bíró odateszi elébe a reggelijét, a melyhez alig nyult még.

— De bíró ur, a reggelijét! És mit eszik majd ön?

— Ugyan, délig én majd csak kibirom. Fontosabb ez a kis galamb!...

Es nézte gyönyörködve, hogyan eszik a kis csavargó. Es igazán nem törődött azal, hogy odavan a reggelije...

zósügyes tárgyalásoknak.

Azok tehát, akik az őszi parlamenttől sokat vártak vagy egyáltalában vártak valamit, bátran elszomorodhatnak. Bizton ki lehet mondani, hogy ha Magyarország földjén egykor egytől-egyig kivirulnak azok a virágok, amelyeknek magvait Kossuth Lajos ragyogó szelleme vetette el, ahhoz a Wekerlééknek igen nagyon kevés köze lesz.

A magyar zászló.

Magyar postáról levonatták.

Megint a horvátok.

A horvát-magyar testvériség nagyobb dicsőségére Szent Istvánnapján az ottocsácsi községi hatóság elrendelte, hogy a postaépületre, meg az erdészeti hivatalra kitűzött magyar zászlót vonják be. És a zászlókat a magyar hivatalnokok kénytelenek is voltak bevonni.

A posta és az erdészet tudvalévően állami intézmények, még pedig magyar állami intézmények, mert horvát állam nincsen. A magyar zászló tehát itt nemcsak jogosult, hanem köteleességszerű szimbóluma is a magyar államnak, nemzeti ünnepen. S hogy a horvát hatóságok bevonatták, ez súlyos és ostoba megsértése Magyarország szuverénitására.

Olyan sérelem, a melyért barátság ide, barátság oda, elégtételt kell kapnunk. Mert nem kérünk az olyan barátból, a ki nyájasan viszorítja a fogát, a mikor ő kap tőlünk pénzügyt egyezményt és hasonló jókat, de dühösen nevet, a mikor otthon — letépi a magyar zászlót.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Beiratások a főiskola akadémiai tanszakaira. A debreceni ev. ref. főiskolának egy a theologiai, mint a jogakadémiai tanszakaira az 1906—7. iskolai év első felére a beiratások szeptember hó 1—8 napjain tartatnak. Ujjonnan jött hallgatók a háznagy hivataltól indexet szerezve, előbb az illető kari dékánál tartoznak jelentkezni az érettségi bizonyítvánnyal, illetve más főiskola távozási bizonyítványával, azután a főiskolai igazgatónál. Ezek után a háznagy hivatalnál beiktatják magukat, egyszersmind ott a tandíjat lefizethetik. Az előjelekből úgy látszik, hogy a hittanhallgatók száma a jövő évben ismét emelkedni, míg a joghallgatóké csökkenni fog. Ennek okát a főiskola múlt évről adott ismertetésünkben ismertettük.

Beiratások az ev. ref. főgimnáziumban. A debreceni ev. ref. főgimnáziumban az 1906—7. iskolai évre az ujjonnan jövő tanulók számára a beiratások szeptember hó 1—8. napjainak lesznek, még pedig 1—4 napokon csakis protestáns vallásúak, a többi napokon — ha lesz hely — más vallásúak számára. A beiratásokhoz anyakönyvi kivonat, a múlt évről szóló iskolai bizonyítvány és a himlőoltás igazolása szükséges. Ezen okmányok nélkül senkit fel nem vehet az igazgatóság, amiért is zavarok és esetle-

ges kimaradás kikerülése céljából a szülők jól teszik saját érdekükben, ha a fenti három okmányt előre megszerzik. A tandíj első felét a főiskolai háznagy hivatalban szeptember első nyolc napján úgy a múlt év végén, mint az ujjonnan beírtak tartoznak befizetni, mert ellenkező esetben kimaradottnak fognak tekintetni.

Az ev. ref. elemi iskolák új éve.

A szünet végeztével a debreceni ev. ref. egyház elemi iskolái is folytatják működésüket. Beiratások szeptember hó 1—4. napjain lesznek. A régi növendékek múlt évi tantermükben gyűlnek össze szeptember hó 1-én s ott a további intézkedést megvárják. Az új növendékek pedig a lakóhelyükhöz legközelebbi első osztály tanítóknál jelentkeznek beiratás végett. A szülők figyelmeztetnek, hogy himlőoltási bizonyítványt vigyenek fel a beiratáshoz.

Nem fogad a kormány!

Üzenet a szerbeknek.

Hire járt, hogy a szerb főváros sajtójának vezető személyiségei együttesen felmennek Budapestre, fölkeresik a magyar kormány tagjait s átadják nekik a szerb kétkönyvet. A terv — mint értesülünk — nem válik valóra és pedig a magyar kormány elutasító magatartása miatt.

A szerbek bizalmas uton puhatoloztak az iránt, fogadják-e őket a magyar miniszterek. És megtudták, hogy a Budapesten időző miniszterek előtt audiencián megjelenhetnek ugyan, de diplomáciai aktákkal, mint a kék-könyvvel, ne jöjjenek, mert ha így jönnek, nem találnak fogadásra.

Eddig rendjén van. Ha a magyar kormány a diplomáciai aktákat, a Goluchowski ellen irányuló súlyos vádak gyűjteményét nem akarja magánemberek kezéből átvenni, ám ne vegye át tőlük. De ez nem jelenti azt, hogy a vádakról ne vegyen tudomást s a maga részéről is ne járuljon a megtorláshoz.

A lengyel külügyminiszter buktását nem lehet eléggé siettetni, mert hihetetlen a kár, a mit ez az ember nekünk, magyaroknak okoz. S ebből a nézőpontból sajnálnunk kell, ha a szerbek tervbevett látogatása elmarad.

VIDEK.

Kigyómarás. Zsolnáról jelentik: Egy csaca-csadecki cselédeányt a minap egy vipera megmarta a lábán. A leány gazdája borotvával hamarosan kivágta a sebet s azután orvosért sietett. A megmárt láb erősen megdagadt ugyan, de a leány életben fog maradni.

Vasuti merénylet. A Temesvár és Arad közötti vasuti utvonalon tegnap majdnem végzetes szerencsétlenség történt. Bánya és Orczyfalva között ismeretlen tettesek kiemelték egynéhány szint, amit szerencsére idején észrevett a vasuti őr. A vasutestet azonnal helyrehozták. A hatóság a tettesek után erélyesen nyomoz.

Már bebizonyult tény, hogy csak is Elfenbein és Klein cégnél lehet a legjobb czipőt beszerezni, mivel férfi, női és flu cipőkben tulnyomó saját készítményű czipők kaphatók. A n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk. — Piac-utca 61.

Szerelmi dráma. Somogyiháldon véres szerelmi dráma történt. Bács János két év óta szerette özvegy Rácz Istvánnét, aki azonban mindig visszautasította őt. Tegnap Rácz azt híresztelte, hogy Amerikába megy s azután bucsuzás ürügye alatt megjelent az özvegnél. Rövid szóváltás után egy revolverlövéssel agyonlőtte az asszonyt, majd öngyilkosságot követett el.

Szoboszló ünnepe.

Bocskay ünnepély.

A hajduság háromszázados évfordulója.

Kivilágítás Szoboszlón.

A hajduság megalapításának 300-ik évfordulóját hazafias lelkesedéssel ünnepli meg szept. 2-án Szoboszló közönsége. Az ünnepet rendező bizottság élén G. Tóth János szoborbizottsági alelnök áll, aki fáradságot nem ismervé, minden lehetőt megtesz az ünnepély sikere érdekében.

A bizottság már kezdetben úgy határozott, hogy a mostani ünnepély szükeketű háziünnepély lesz, mert a kiterjedtebb, nagyobb szabású ünnepély a jövő évben fog megtartatni, a szobor leleplezése alkalmával.

A mostani ünnepély azonban — és ez nagyon örvendetes dolog — dacára szükeketű, házi jellegének, már eddig is olyan arányokat öltött, hogy külön eikben kell arról beszámolni, ha azt akarjuk, hogy az ünnepély lefolyásáról olvasóink kellőleg tájékozva legyenek.

A szept. 2-án megtartandó Bocskay-ünnepély részletei a következők:

Szeptember 1-én, este 8 órakor, félóra hosszáig szólanak a összes harangok, miközben a torony ki lesz világítva. A torony négy oldalán teljes tűzpompában a magyar korona lesz látható. Ezenkívül ki lesz világítva a piac is, szébbnél-szebb, tarka-barka színes lámpionokkal. A lámpionok dróthálókat segítségével a piacon levő fasorra lesznek elhelyezve. Az így kivilágított piactéren a város első zenekara egy órahosszáig fog játszani a közönség mulatására.

Szeptember 2-án, hajnali 4 órakor megint meghuzatnak az összes harangok s azután vonós és fuvózenekarok járják be az egész várost.

Délelőtt 9 órakor hálaadó istentisztelet lesz mind a három felekezet templomában.

10 órakor megkezdődik a polgárság ünnepélye a városháza előtti piactéren, a melyet Fekete Sándor polgármester fog megnyitni. A megnyitó után a dalárdák hazafias dalokat énekelnek, Szécsy Miklós polgáriskolai igazgató ünnepi beszédet tart, Kállay Sándor vallástanárral pedig egy alkalmi költeményt szaval. Az ünnepély folyama alatt a Bocskay-zászlót Adám Mihály városi képviselő tartja. A zászló mellett kétfelől Adám Samu és Csanády Sándor városi képviselők állanak.

Délelőtt 11 órakor diszközgyűlés lesz a városháza nagy tanácstermében. A diszközgyűlést Fekete Sándor polgármester nyitja meg, megnyitás után átadva a szót Fehér Gábor árvaszéki ülnöknek, a diszközgyűlés ünnepi szónokának, aki méltatni fogja a nagy fejedelem érdemeit. A diszközgyűlés végén Fekete Sándor polgármester indítványozni fogja, hogy az ünnepélyen elmondott összes beszédek örökítésének meg a közgyűlés jegyzőkönyvében.

Déli 1 órakor társasbéd lesz 2 kor. részvételi díj mellett. A társasbéd vagy a Bika nagytermében, vagy a Pavillonban fog megtartatni. E felett még nem döntött véglegesen a bizottság.

Az ünnepély alkalmából, közadakozás útján egy diszes emlékszalag helyeztetik a Bocskay-zászlóra. A szalag feliratát már meg is állapította egy bizottság, amelynek

tagjai Kalocsay Gusztáv, Bélteky Lajos és Fehér Gábor voltak. A kék-fehér zászlószalagon nehéz aranyhímzéssel ez a felírás fog állani:

Bocskay fejedelem emlékének
letelepitésük 300-ik évfordulója
alkalmából,
hálás kegyelettel
a szoboszlói lovashajduk utódai.
1906. szept. 2.

Kalocsay Gusztáv indítványára elhatározta az ünnepélyt rendező bizottság azt is, hogy a közgyűlési teremben egy márványtábla felállításával örökíti meg az ünnepélynek azt a mozzanatát, hogy a város képviselőtestülete a 300-ados évforduló alkalmával diszközgyűlést tartott. Ez az emléktábla a közgyűlési terem felső végén, a polgármesteri szobába nyíló ajtó felett fog elhelyeztetni. Az emléktábla feliratának megszövegezésével Kalocsay Gusztáv, Bélteky Lajos és Fehér Gábor bizattak meg.

Weszprámy Zoltán főispánt és Kovács Gyula alispánt küldöttségileg hívják meg az ünnepélyre. A meghívó küldöttség tagjai Fekete Sándor polgármester, Fogthüey János földbirtokos és G. Tóth János rendőrkapitány. A főispán és az alispán szept. 2-án reggel 8 órakor érkeznek meg az ünnepélyre kocsin és pedig Debrecen város díszfogatóján. A határnál díszes lovasbandérium fogadja a vendégeket, amely előkelő gazdalogényekből és fiatal gazdákból fog állani. A bandériumot Adám Samu városi képviselő vezeti.

Este táncmulatság és nagy tűzijáték tartatik az erdőn. A tűzijátékot Kerekes Kálmán rendezzi. Belépti-díj: a fedeles sátorba 1 kor. 40 fillér, a nyílt sátorba 80 fillér. A mulatság jövedelme az ünnepély költségeinek fedezésére fog fordítottatni. Az esetleges felesleg a szoboralaphoz esatolattatik.

Ez a szept. 2-iki Bocskay-ünnepély részletes programja.

A Zivuska nővérek sikere külföldön.

aug. 24.

(Saját tudósítónktól.) Egyik legelőkelőbb lemergi nagy lapban érdekes kritikát olvasunk két debreceni urileány sikeréről.

A Zivuska nővérek arattak ott zajos sikert, özv. Zivuska Ferenéné urasszony, a debreceni zenede tanárnőjének leányai.

Lengyelország legnagyobb és legszebb helyén, Krynica-n ugyanis most leplezték le a híres lengyel költőfejedelemnek, Miskievic Andrásnak szobrát. Krynica volt a költő legkedvesebb tartózkodási helye és a fűrdő vendégek szoborral örökítették meg emléket. A leleplezési ünnepélyt hangverseny követte, a melyre az egész környék a fűrdőbe rándult. Lengyelország legelőkelőbb közönsége előtt ragyogtatta énekművészetét a hangversenyen Zivuska Irén kisasszony, aki jelenleg ott tartózkodik Debrecenből. A megjelent nagyszámú közönséget Zivuska Irén annyira elragadta, hogy énekszámait többször meg kellett ismételnie. Tiszteletői hatalmas koszorúval és virágcsokorral leplezték meg. A hangversenyen ugyanilyen sikerrel vett részt Zivuska Mariska és Nedelli tanár, a híres hegedűművész is.

A VÁROSHÁZARÓL.

A müncheni magyarok Debrecenhez. Rossz magyarsággal, németes szöfűzéssel fogalmazott beadvány érkezett ma a tanácshoz. A Münchenbe szakadt magyarok irták a folyamodást, melyben egyesületük számára segílyt kérnek a várostól. A kérés a jövő közgyűlésen kerül tárgyalás alá.

Baja főkapitánya Debrecenben. Scheibner Gyula, Baja város főkapitánya Debrecenben időzik. A bajai főkapitány ma délelőt megtekintette a városi szegánházat, délután pedig az epreskertben a városi mé-

nest. A főkapitányt Király Gyula gazdasági tanácsnok, Roncsik Lajos főszámvevő és dr. Boldizsár Kálmán főkapitány helyettes kalauzolták.

Az adóketető-bizottság működése.

Adók megállapítása.

— augusztus 24.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap folytatta az adóketető bizottság munkálatait. Most már a nagyobb jövedelemmel bíró polgárok, köztük ügyvédek és orvosok, adóját állapította meg.

Volt egy felebbezés is a pénzügyigazgatóság részéről. A jelenlevő kiküldött: Nagy József előadó ugyanis keveselte a dr. Balkányi Ede orvosra kivetett adót s azt megfelebbezte.

Dr. Kalmár Barna 111 kor., Monoki Lajos 81 kor. 29 fillér, Káldor és Társa 111 kor. 17 fillér, Püspöki Lajos 81 kor., Tóth Sándorné 66 kor. 34 fillér, Kiss József 80 kor. 50 fillér, Szőke Dániel aranyműves 86 kor., dr. Balkányi Ede 167 kor. 50 fillér, özv. Nagy Sándorné 50 kor. 20 fillér, Klein Dávid 50 kor. 60 fillér, özv. Tóth Jánosné 50 kor. 80 fillér, dr. Kiss Gyula 100 kor., özv. Jándi Mihályné 76 kor. 27 fillér, Hadadi Józsefné 100 kor. 1 fillér, özv. Kósa Mihályné 34 kor. 82 fillér, özv. Dulin Lőrincné 45 kor. 45 fillér, dr. Brukner Ernő 500 kor., Rosenthal Mór 28 kor. 60 fillér, Vas István 142 kor. 18 fillér, Venyige Ferenc 59 kor. 50 fillér, ifj. Bihari István 60 kor., Kánya Lajos 53 kor. 65 fillér, Weisz Jakab keresmáros 79 kor. 20 fillér, Knöppfer Izidor 133 kor. 46 fillér, Szabó Lajos 5 kor., Prack Hugó papucsos 29 kor. 40 fillér, Kiss Lajos szatóc 72 kor. 77 fillér, Balog Ilona 286 kor. 40 fillér, Osvát Ferenc pék 21 kor. 60 fillér, Ozga Antal 32 kor. 40 fillér, özv. Sebestyén Imréné szabó 23 kor. 75 fillér, D. Nagy Dezső 39 kor. 29 fillér, Dózsa Jánosné 44 kor. 35 fillér, Boldizsár János 27 kor. 33 fill., Csapó Ferenc pintér 21 kor., Tóth József szatóc 30 kor., Médor Lajos női felöltő készítő 28 kor. 50 fill., Minarik József férfisabó 25 kor., Magyarósi Zoltán szatóc 52 kor. 50 fillér, Kazai József 49 kor. 60 fillér, özv. Vass Audrásné 46 kor. 74 fillér, özv. Gyarmati Gáborné 44 kor. 46 fillér, Kovács Gyuláné 36 kor. 45 fillér, Várai János 117 kor., Ozga Gyula 31 kor., Egri Lajos 46 kor., Veltur Ferenc szabó 24 kor., Moskovics József szabó 49 kor. 50 fillér, Feldmann Márk 55 kor., Lakatos Sándorné női szabó 40 kor., Gebei Mária 30 kor. 80 fillér, Schwarz Ferenc 36 kor., Hartman Ignác 45 kor., Vida András 36 kor., Veres Mária 37 kor., Ripor Gábor 56 kor., Horvát Ignác 42 kor., Ceglédi M. József 66 kor., Zicherman Mózes 67 kor., Rosenberg Dávid pálinkás 164 kor., özv. Varga Istvánné 10 kor., Hohman Izidor 50 kor., Szabó István 90 kor., Domján János italmérő 108 kor. 32 fillér, Mater Miklós 74 kor. 57 fill., Boldizsár János bormérő 178 kor. 64 fillér, Kepes Sándor szatóc 176 kor. 14 fillér.

A belügyminiszter Debrecenhez.

Virilisek névjegyzéke.

Debrecen, aug. 24.

A belügyminiszteriumban már régebben visszásnak találták azt a helyzetet, hogy a virilisták névjegyzékét a kir. adóhivatal állítja össze. Az adóhivatal ugyanis nem ismeri eléggé a városi adófizetők helyzetét, a mi gyakran visszaélésekre adott okot. Szá-

mos esetben megtörtént már, hogy olyanok kerültek be a virilisták névjegyzékébe, a kiket ez a hely sem vagyoni állapotuknál, sem jövedelmükénél fogva nem illetett volna meg. Az illetők olyképen érték el céljukat, hogy jóval nagyobb jövedelmet vallottak be, mint a mennyi tényleges jövedelmük volt. Ezzel a hamis bevallással sokan elérték már azt, hogy mint virilista tagok, bekerültek a városi és a megyei törvényhatóságok körébe.

Az ilyen visszaéléseket súlyosan bünteti a törvény, de csak a legkritkább esetekben fordul elő, hogy a manipuláció napvilágra kerül. A főoka ennek az, hogy a kir. adóhivatalok nincsenek eléggé tájékozva az adófizetők vagyoni viszonyai felől.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter, hogy a visszaéléseknek véget vessen, most olyképen intézkedett, hogy ezentúl a városok virilistáinak névjegyzékét ne a királyi adóhivatal, hanem a városi adóügyi osztály készítse el és küldje át a város polgármesteréhez, aki a névjegyzékét elbírálás, illetve összeállítás céljából az igazoló választmányhoz tegye át. A belügyminiszternek ez a reformja alkalmas arra, hogy az eddigi visszaéléseknek gátat vessen és nem lehetetlen, hogy életbeléptetésével, visszamenőleg számos régebben elkövetett visszaélés fog napvilágra kerülni. A belügyminiszternek a reformot elrendelő leirata érkezett Debrecen városához. A leirathban a miniszter elrendelte azt is, hogy a jövőben a virilisták névjegyzékét az adóügyi osztály legkésőbb augusztus 31-ig készítse el és szeptember 1-én terjessze fel a belügyminiszteriumhoz.

A rendelet a helybeli eddigi gyakorlaton nem változtat, amennyiben az állami adóhivatal eddig is a városi számvétség összeállítására alapján készítette el az alap-lajstromot.

Öngyilkos asszony.

Életuntságból a halálba.

Debrecen, augusztus 24.

(Saját tudósítónktól.) A közeli Bösörmény városában egyre követik egymást az öngyilkosságok s balesetek. Tegnap is egy, az élet küzdelmeibe belefáradt asszony követett el öngyilkosságot és mire észreveették, már megszűnt élni.

Az életunt asszonyt Gyulai Gábornénak hívják. Előregedett asszony volt. Hozzátartozóinak többször említette, hogy tovább nem viseli az élet terheit és erőszakosan fog véget vetni nyomoruságos életének.

Hozzátartozói nem vették komolyan az öreg Gyulai Gáborné szavait és így nem is gondoltak arra, hogy az asszony öngyilkosságot követ el.

Gyulai Gáborné azonban beváltotta ígéretét. Tegnap reggel azon ürügy alatt, hogy a száritásra feltett ruhákat leszedegeti, felment a padlásra és ott egy gerendára felakasztotta magát, úgy hogy később, mikor keresésére indultak, csak a kihűlt holttestét találták meg.

Öngyilkosságáról táviratilag értesítették a debreceni ügyészséget, hol — miután az öngyilkosság minden kétséget kizárólag bebizonyult — a temetési engedélyt megadták.

Gyulai Gáborné temetése ma fog végbemenni Bösörményben.

UJDONSÁGOK.

A Debreceni Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala: Főter, Lamprecht-palota, az udvarban földszint. Telefon 141. Hivatalos órák: Reggel 8 órától 12-ig, délután 2 órától este 7 óráig. Este 7 órától a lap szerkesztési és anyagi részét illető minden megkeresés a Debreceni Ujság nyomdájába: Arany János-utca 47. sz. alá intézendő.

* **Árvaügyi ülés.** A debreceni ev. ref. egyház árvaügyi bizottsága ma délután az egyház tanácstermében ülést tart. Az ülésen árvaügyi dolgokat tárgyalnak le.

* **A debreceni kolbász- és szalámi-gyár megvalósítása befejezettnek tekinthető.** A gyár alapítása iránt nagy érdeklődés mutatkozott s a részvények jó része jegyezve van.

* **Új gyógyszer-tár.** Gaszner Béla debreceni gyógyszerész a belügyminiszterhez engedélyért folyamodott, hogy Ermihályfalván gyógyszer-tárat állíthasson fel. A kérelmezett gyógyszer-tár a második lenne Ermihályfalván.

* **Vége szakadt a kánikulának.** Haladunk erősen az ősz felé. Még egy hét s küszöbön van szeptember, amely hónap ugyan lehet deris, meleg még, de rendszerint bőséges esőben. Ilyenkor pedig már a régi magyar szómondás illik be, amugy igazában „véka eső, köből sár“. A 33 napig tartott kánikula ma ért véget. Ez évben nem panaszkodhatunk a kánikulára, mert meleg volt ugyan, de még sem sanyargatott olyan irtózatot forrósággal, mint más évben. A száz éves kalendáriumnál is „szavahihetőbb“ öregek különben ez évben hosszú őszt jósolnak.

* **Ipartestületi hírek.** Az ipartestület szobafestő szakosztálya tegnap délután az ipartestület tanácstermében ülést tartott, a melyen folyó ügyek képezték a vita tárgyát. — **Békéltető ülés.** Az ipartestület békéltető bizottsága e hó 27-én, hétfőn az ipartestület tanácstermében ülést tart. Az ülésen a munkaadók és a segítők közt felmerült peres ügyeket intézi el a bizottság.

* **Árverezés a plebánián.** A boldogult dr. Wolafka Nándor püspök hagyatékát képező ingóságok: könyvtár, butorok, lovak és borok a ma 8 órakor kezdődő árverésen adatnak el. Ha az árverezést ma nem fejeznék be, holnap folytatása lesz.

* **A debreceni kereskedelmi betegsegélyező-egyesület igazgatósága** értesíti a betegsegélyező pénztár t. tagjait, hogy doktor Tüdös Kálmán egyleti orvos ur f. é. szeptember 30-ig távol lesz a várostól és ezen idő alatt őt dr. Brunner Lajos orvos ur (Hunyady-u. 2. sz.) fogja helyettesíteni.

* **Arató-ünnep.** Domahidy Sándor domahidai nagybirtokos az aratás zavartalan lefolyásának öröme munkásainak szépen sikerült arató-ünnepet rendezett. Előzőleg fényesen megvendégelték a munkássereget s az ünnep emlékére mindenkinek megengedték, hogy az evéshez használt külön e célra beszerzett tulipános tányérokat és evőeszközöket megtarthassa magának. Áldomás után felköszöntök, majd vig táncmulatság következett.

* **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be a helybeli anyakönyvi hivatalnak: Veisz Katalin izr. 15 hónapos, Tajti István róm. kath. 84 éves, Siteri István ev. ref. 10 hónapos.

* **Sok a buz.** A Hajdumegyei takarékpénztár szoboszlói es kabai terményraktárai két hét alatt csaknem teljesen megteltek búzával. A forgalom a két terményraktár mindegyikénél oly rendkívül nagy, hogy az alkalmazottak csak megfeszített munkával és elővigyázattal képesek lebonyolítani.

* **A keddi marhavásáron** szarvas-marhákban igen nagy volt a felhajtás, de vevő alig akadt. Nagyon élénk iorgalmunak ígérkezik a keddi marhavásár, a melyet vásár után két héttel Debrecenben „kis szabadság“-nak neveznek.

* **Az előleg.** Makó Lajos színigazgató szintársulatának van egy tagja, — derék, hasznavehető és tehetséges színész, — aki Magyarország összes színészei között a legnagyobb mester az előlegkérésben.

Hihetetlen előlegei vannak, valósággal uszik az előlegekben és az igazgató, mert szüksége van a működésére, de meg különben is szereti, nem tud kitérni újabb és újabb előlegkérései elől. Ez a színész állandóan három évi fizetésével van előlegben.

Legutóbb, amikor ismét csak előleget kérve állított be az igazgatóhoz, Makó Lajos gondterhelten arccal fogadta:

— Megint előleg?
— Megint, igazgató ur!
— Tudja maga azt, hogy évek óta éppen három évi fizetésével van előlegben?
— Tudom, igazgató ur.
— Mégis kér előleget?
— Mégis kérek. Kell.
— Jó, én adok! — felelte az igazgató.
— Csak arra vagyok kíváncsi, hogy miből fog maga élni élete utolsó három évében? ...

* **Eltűnt kis gyermek.** Tegnap délelőtt eltűnt egy kis apróság, az alig 3 éves kis Varjas János. Szüleinek Bercsenyi-utca 5. sz. alatti lakásáról tegnap délelőtt egy őrizetlen pillanatban kiszökött az utcára s azóta nyoma veszett. A gyermek sorsa miatt aggódó szülők jelentést tettek a rendőrségen, hol a körözését azonnal elrendelték.

* **A Claire Laforte cirkuszában** tegnap este is nagy közönség nézte végig az előadást. A változatos program nem marad hatás nélkül. A közönségnek különösen tetszik a hangutánzó, akinek tegnap este ugyancsak nagyrésze volt a tapsokban. A cirkusz még pár napig marad Debrecenben s vasárnap este tartják benne az utolsó előadást.

* **Meglopott tanító.** Különös tolvaj járt Simon István Vigkedvő Mihály-utca 65. számú lakásán. Nem pénzt vagy ékszert ment oda keresni, hanem butorra vágyott. Mi, hogy nagyobb butordarabok elszállítása nagy nehézségekbe ütközik, ezekhez hát nem is nyult, de annál nagyobb pusztítást vitt végbe a tanító székeiben. Egy kedvező időben tíz darab széket vitt el a lakásáról. Simon István a rendőrségnél panaszt emelt az ismeretlen különös tolvaj ellen.

* **Ítélet a Pesti-utcai merénylek ügyében.** A Pesti-utcai merénylek ügyében tegnap folytatták a bünygyi főtárgyalást. Délelőtt a még hátralevő tanukat hallgatták ki, melylyel a bizonyítási eljárás befejezést nyert. Ezután Galánffy János kir. ügyész mondotta el nagyszabású vádbeszédét, majd a törvényszék visszavonult és fél órai tanácskozás után meghozta ítéletét. Juhász Jánost 1 évi, Fogarasi Istvánt 10 havi és Megyaszai Mártont 8 havi börtönre ítélte. Mind a három elítélt felebbesett.

* **A női járás eleganciája.** Az angol divatújságok nagy változásokat jósolnak a női járásban. Azt mondják, hogy el fog tűnni a modern, emancipált asszony nyugodt, széles modoru járása és helyette megint divatba jön a 20—30 év előtti tipegő, ringó járás. Ezt a nagy változást pedig az újra felkapott keskeny, magassarku cipők fogják előidézni. Ezek a járásra teljesen alkalmatlan, a kellelénél keskenyebb, öles sarku apróságok nagyon bizonytalanná teszik a járást, úgy hogy a modern divathölgynek jóformán külön kell megtanulnia a járást, ha nem akarja, hogy járása csunya és esetlen legyen. Londonban vannak is olyan tanárok és tanítónők, a kik csak a graciózus járásra

tanítják növendékeiket. És az valóságos tudomány — több! — művészet, hogy azokon a rémes sarkokon ne bugdácsolva járjon a leggraciózusabb teremtes is. De hogy jöhetett megint divatba a mai emancipációs, sportos, modern időkben a mult századnak ez a lehetetlen izlésbeli tévedése? A válasz nagyon egyszerű. Eppen a sportszerű ruházódás folytán. A szoknyák ugyanis most csak a bokáig érnek, úgy hogy a láb maga teljesen szabad és mindig látható. Bármilyen kényelmes legyen is ez a szoknyadivat, a mennyiben roppant megkönnyíti a járást, a nagylábu angol hölgyek nem nagy lelkesedéssel üdvözölték. Hanem hát a divat — divat! És hogy a divatot kövessék, hozzáláttak lábuknak csínossá és elegánsá tételéhez. Így kerültek divatba a diszes, elegáns, magassarku cipők.

* **Elgázolt tehén.** Tegnap reggel a hajduböszörményi vonalon Debreceni Gábor tehénét elgázolta a vonat. A hatósági szemlén a rendőrség részéről K. Tóth Mihály mezőrendőrkapitány jelent meg.

* **Baleset takarítás közben.** Sulyos baleset érte Szabó Ferenc szoboszlói kereskedő feleségét. Nagy takarítás volt náluk és férjének hatlövetű töltött revolverét akarta az asztalfiókjában elhelyezni. — Mikor a revolvert a fiókba elakarta tenni, az véletlenül elsült és Szabó Ferencné balkezének tenyerébe furdott a golyó. A megsérült asszonyt azonnal ápolás alá vették.

* **Drágul a szén.** A nagy drágasághoz ujabban a szénárak drágulását sorakoztatják a kőszénbányavállalatok. Évről-évre srófolják a szénárakat, de ez még mindig nem elég, mert a bécsi szénnagykereskedők legutóbbi értekezletükön elhatározták, hogy a felsősziléziai szénárakat szeptember 1-től kezdve vagononként tíz koronával, métermázsánként tíz fillérrel fölemelik. Ez csak újabb fokozása a szegény ember nyomorának. El lehetünk rá készülve, hogy a bécsi széndrágulást nyomon fogja követni a magyar szénárak fölemelése is, mert a magyar vállalatok és kereskedők a „jó” példát rendszeresen követni szokták.

* **Elveszett egy Piek** névre hallgató négy hónapos fehér, barnafoltos vizsla kölyök Egyház-tér 11-ik szám alól, hol a szives megtaláló illő jutalomban részesül.

* **Kitűnő cukor dinnyék.** Saját termésű kitűnő cukor dinnyék: turkesztáni és ananász fajok olesón kaphatók Farkas Gyula műkertész virágüzletében, főpiac nagytöze mellett.

* **Plissirozás (lapos) elvállaltatik** Ott Károlynál, Kossuth-utca.

A „Hungária” kávéházban minden nap zene-estély

Papa, mama, baba, Mentze, Kossuth-u. 4.

* **Pármái ibolyaszappan a szappanok királya.** Rendkívül kellemes ibolyaillata s bőrpuhító, finomító hatása olyan, hogy egyetlen külföldi szappan sem versenyezhet vele. Készíti Szabó Béla pipere-szappangyáros, Miskolcon. Kapható Debrecenben valamennyi gyógyszer-tárban, továbbá Márton Gyula, Bartha Kálmán, Kontsek Géza, Kontsek Kornél, Kálnay Lipót, Benyáts Emil, Fenyő Sándor, Füstös testvérek, Fritsch Károly, Krausz Gyula, Komlóssy Lajos kereskedőknél, Jóna és Jóna s Rác Hermann droguistáknál. Hajdn-Szoboszlón Körner Bélánál. Ujfehértón Trón Gyula gyógyszerésznél.

Ninoson párja Mentze Henrik újdonságok áruházának a Kossuth-utca 4. szám alatt, mert ott a legszebb háztartási és napi szükségleti cikkeket olcsóbban vásárolhatjuk, mint bárhol is.

* **A híres Hajdusági bajuszpedrő** csodahatását külföldön is elismerik, mert bajusznövesztő hatása meglepő gyors. — Egy doboz 50 fillér. — Kapható GRÖSZ NAGY FERENCZ gyógyszerésznél, Debrecen, Kossuth-utca 8. sz. „Aranyegyszarvu” gyógyszer-tár.

Merénylet a spanyol királyi pár ellen.

Az angol királyt is féltik.

— Éjjeli távirat. —

— augusztus 24.

(Saját tudósítónktól.) Londonból egy merénylet hírére hozza a táviró, a melyet egyedül a kitűnően szervezett angol rendőrség akadályozott meg.

De veszedelem fenyegette az időtájt az angol királyi párt is. A vizsgálat megállapította, hogy az anarkisták egyik merényletet a másik után tervezik most, felhasználva az oroszországi zavarokat. Bizonyítékok vannak arra, hogy az anarkista szervezetek kapják az Oroszországban rablott pénzeket s ezt uralkodók meggyilkolására használják fel. Azok az anarkisták, a kik az ilyen gyilkosságokra vállalkoznak, igen nagy összegeket kapnak.

Most Angolországban rettegnek, hogy Edward királyt Marienbádban veszedelem fenyegeti.

A merényletről Londonból jelentik:

London, aug. 23. Meg lett állapítva, hogy a spanyol király ellen angolországi tartózkodása alatt merényletet akart két anarkista elkövetni, a melyet azonban az angol rendőrség ébersége megakadályozott. Coveseben bombákat akartak a partra szálló királyi pár elé vetni. Ugyanakkor merényletet akartak elkövetni az angol királyi pár ellen is, melyet szintén a rendőrség hiusított meg. Az erre vonatkozó részletek hiányoznak. Az ifju spanyol királynő valósággal folytonos rettegésben élt Angolországban. Mikor a regatta-ünnepélyen egy virágcsokrot dobtak feléje, majdnem elájult, úgy megijedt. Mikor pedig elbucszott az angol királynőtől, könyezve ölelte meg azt s így szólott:

— Ugy érzem, hogy ez az utolsó találkozásunk.

Egyre több adat van arra, hogy az anarkistákat az Oroszországban rablott pénzekből tekintélyes összegekkel segítik.

TÁVIRATOK

A Ház elnöke Budapesten.

Budapest, aug. 24. Justh Gyula, a képviselőház elnöke szerdán és csütörtökön fent volt a Házban s ott adminisztratív ügyeket intézett el. Szeptember 7-én Justh Gyula fogja a képviselőket vezetni a kolozsvári színház megnyitási ünnepélyére.

A forrongó Oroszország.

Varsó, aug. 23. Szalon fő kormányzó, aki ellen tudvalevőleg merényletet követtek el, az egészségi állapota nagy aggodalmakra ad okot, azt beszélnek, hogy a fő kormányzót súlyos agyrázkódás érte, sőt már a halálának a híre is

elterjedt. Pétervárról tegnap egy bizottság érkezett ide, hogy a merénylet ügyében vizsgálatot folytasson. A bizottság megérkezését eltitkolták.

Riga, aug. 23. A fő kormányzó és belügyminiszter most adakozásra való felhívást bocsátottak ki, hogy a rendőrséget páncélruhával láthassák el. A cár pénztára ugyanis nem bírja meg ezeket az újabb terheket.

Pétervár, aug. 23. Hir szerint Treprov azért beteg, mert megmérgezték. Három házi alkalmazottját letartóztatták.

London, aug. 23. Az orosz-osztrák határszéli orosz katonaságot az éjjel megrohanta egy ismeretlen emberekből álló csoport. A kapitányt megölték. Több katonát meggyilkoltak, többeket pedig megkötöztek. Az alatt 12 ember átszökött a határon Oroszországba. Allitól külföldi forradalmárok voltak.

Polgármesterek kongresszusa.

Pozsony, augusztus 23. A magyar polgármesterek kongresszusa ma folyt le itt Brolly Tivadar pozsonyi polgármester elnöke alatt. Alelnökök Kovács József debreceni s Rimler Károly nagyváradai polgármesterek voltak. Kovács József polgármestert a jövő évi kongresszusra is elnöknek választották meg. Több fontos közigazgatási reformra vonatkozólag hoztak a kongresszuson határozatot s elhatározták, hogy az egyes városokban mezőgazdasági kiállítások rendezése céljából mozgalmat indítanak. A kongresszus — melyen csak Kassa és Székesfehérvár nem volt képviselve — táviratilag üdvözölte Andrássy Gyula belügyminisztert. Végül elhatározták, hogy a jövő évi kongresszust Pécsen tartják meg.

A földrengés.

London, aug. 23. Valparaisóból jelentik, Megbízható becslések alapján ma már egészen bizonyosan meg lehet állapítani, hogy a halottak száma körülbelül háromezer. Az anyagi kárt még most sem lehet pontosan megbecsülni. A város összes főbb utcái teljesen elpusztultak. A kormányépületek, a rendőrigazgatóság és a központi tűz-őrség romokban hever. Több banknak az épületeit megmentették. A legtöbb iskola, valamennyi színház és a főbb klubok elpusztultak. Legkevesebbet a német és az angol konzulátusok szenvedtek. A kikötőben a földrengés nem tett nagy károkat.

Harc a sztrájkolókkal.

Bilbao, augusztus 23. A sztrájkolókat tegnap reggel megakadályozták, hogy a városba nyomuljanak, mire a csapatokat kövekkel dobálták meg. A katonaság fegyvert használt. Egy munkás megsebesült.

Kínai fegyverkezés.

London, aug. 23. Kopenhágából jelentik a Daily Express-nek: A kínai kormány kérdést intézett a dán kormányhoz, hogy nem lehetne-e tizenöt dán főhadnagyot instruktorokként öt évre Kinába kiküldeni. Fizetésül a kínai kormány évi tízezer koronát és öt évi szolgálati idő letelte után 3000 korona nyugdíjat ajánlott fel.

A kubai fölkelés.

London, augusztus 23. Kuba szigetén fölkelés támadt s a lázadók már Havanna felé vonulnak a fővárost fenyegetve.

Egy szocialista — a királyhoz.

Budapest, aug. 24. Egy budapesti gázgyári munkás folyamodást irt a királyhoz, amelyben azt panasolja, hogy ő beteg, de azért a pártbért a párt követeli tőle. Azt kéri, hogy a szocialista pártkasszába a király fizesse be helyette a heti 40 fillért. A kabinet leirt e tárgyban a belügyminiszterhez, a belügyminiszter pedig Budapest városához.

A nótakirály meghalt.**Egy színész tragédiája.**

Debrecen, aug. 23.

Hányatott, viszontagságos élete után esőndben, elhagyatva halt meg a nagyváradi elmebetegek kórházában Nánássy Géza, a Víg-színház egykori művésze. Mintegy másfél hónappal ezelőtt került be a boldogtalan az előhalottak házába. A szegény elmebeteg színész tragédiáját megirtuk akkor. A valamikor nagyratörő álmokkal, merész ambícióval utjára induló szerencsétlen művész a nagyzási hóbort áldozata lett. Mikor elméjén erőt vett a zavar, künn a buzaföldeken találták meg Saáp község mellett. A földbe ásta magát a szerencsétlen és úgy énekelt a mezőn. A fején nagy buzakoszoru volt. A nemzet koszorujának tekintette ő, aki magát a legnagyobb magyar népének nevezte.

Ma már újra be van ásva a földbe a szerencsétlen ember. Künn a temetőben. Már nem vár se elismerést, se koszort; nem háborog már zavart elméje, a ködre ráborult a feketeség, meghalt az elmebeteg színész.

A hogy bekerült a kórházba Nánássy Géza, jót találta ott magát a sok nélkülözésen átment ember. Tetszett neki, hogy állandó, tiszta lakása van — sokat bolyongott hajléktalanul, — hogy jó ebédét kap — hej sokszor éhezett — és hogy hűséges, áhítatos közönsége volt, a mely ellentmondás nélkül, csodálattal hallgatta fellengzős beszédét és bámulattal ismerték el, hogy ő a nemzet legnagyobb népének. Nánássy szórakoztatta is az ő különös közönségét a nagy szomorú házban s ki nem fogyott a nótából. A hallgatói nagy hódolattal meg is koszorúzták a nótakirályt, a ki ettől kezdve nagyon boldog volt, a lábainál hevert meghódolva a virág: az ő zavaros, szűk, kusza világa.

Az ő boldogsága sem maradt azonban zavartalan. Egyszer csak fájdalmat érzett a mellében. Szomorú lett és elhallgatott a nótával.

Rimánkodva kérték a többi elmebetegek, hogy énekeljen.

— Soha már — mondta busan és egyéb felvilágosítást nem adott.

Pár nap múlva aztán konstatálták az orvosok, hogy Nánássy Géza tüdőgyulladást kapott. Az orvosok tudták, hogy a halálát hozza ez. A szegény paralizikus színész már különben is gyógyíthatatlan volt s a sok viszontagság alatt elcsigázott teste nem tudhatott ellentállani az újabb betegségnek. Rövid szenvedés után a tüdőgyulladás tegnap medőlte Nánássy Gézát.

Csendes, szomorú volt temetése a szerencsétlen hajótörött hajlékából. Összegyűltek az elmebetegek boldogtalan rabjai és komor orcával bámulták a koporsót, majd vihogva sugtak össze:

— A fekete ládából fog énekelni ezután a király ...

HIREK.

Elájult az anyja sirján. A farkasvölgyi temetőben, az egyik sir mellett egy eszméletlen állapotban levő leányt találtak,

akit a mentők sem tudtak eszméltre hozni. Bevitték a Rókuskórházba, ahol visszanyerte eszméletét és elmondta, hogy ő Geréz Irén 15 éves házileány (I. Bors-utca 3), kiment a temetőbe anyja sírjához és ott annyira elfogta a sírás, hogy elájult.

Kifogott női hulla. A szigetszentmiklósi előjáróság arról értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy Szigetszentmiklósnál e hó 17-ikén egy 20 évesnek látszó nő hulláját fogták ki a Dunából. A hullán fehér bluz, kékes betéttel, zöld szoknya, magas sarku félcipő stb. volt.

A sikkasztó százados adósságai.**A csillagbörtön „becsületes“ rabja.**

Augusztus 24.

Az alcimül ide tett tréfás szólásmondást gyönyörűen variálja most egy hajdani honvédtiszt, akit nálunk is jól ismertek.

Lükő Barna századosa volt a nagybecskereki honvédszázalójának, ahol az ő idejében, hat évvel ezelőtt ugyancsak vig és hangos volt az élet. Lükőt Szegedről helyezték át Becskerekre. Lükő, akit szerelmi bu emésztett, ki nem fogyott az extravaganciákból, lóháton haladt föl emeleti lakására, ahol egyébként is állandóan folyt a pezsgő és húzta a cigány.

Ilyen passziói révén a daliás kapitánynak akkoriban nagy híre volt és amerre csak elment, mindenütt megbámulták. De kerültek más szórakozások is. A városban egy rulett-bank működött akkoriban, igen sok garasokat nyelve el, köztük Lükőét is, akinek akkor már nagy pénzekre lett volna szüksége.

Egy manőveren aztán kiderült, hogy hatszáz korona hivatalos pénz veszett el a kezén, letartóztatták, lefokozták s elítélték kilenc havi börtönre, amit a szegedi csillagbörtönben töltött ki. Hogy aztán levetette a rabmündert is, nem lőtte őt később senki régi ismerősei közül.

Lükő Barna kiszabadulván a börtönből, kiment Amerikába, óriási kétségbeesésben hagyva hátra egész sereg fiatal tisztet, akik 20,000 korona összegű váltóért állottak érte jót a régi boldegabb időkben. Ez a nagyobb baj akkor mérveket öltött, hogy több fiatal tisztnek ki kellett lépnie a honvédségtől s polgári pályán próbáltak boldogulni.

Hogy Lükő mihez kezdett Amerikában, arról nem irt senkinek. Félév múlva azonban már küldött pár száz koronát egy meghitt barátjának, jelezve, hogy minden tartozását ki fogja fizetni lassanként.

Most aztán kifizette mind a huszezer koronányi tartozását, megtérítette az el-sikkasztott pénzt is, hanem azért még nem tudja senki, hogy miből él. — A szegény Lükő Barna, aki kétségen kívül derék munkásemberré vált amabban az új világban, ahol régi botlását nincs aki a szemére vesse.

CSARNOK.**A tisztartóék.**

— Regény. —

Irtá: **Than Gyula.**

(Folytatás.)

Irént reggel korán felköltötte a szobaleánya s ki is kísérte a kastélyból. A szép leány nyugtalan volt, idegesen várt. Azt hitte, hogy a tisztartóné nem fog eljönni. Ha pedig nem jön el, nem beszélhet vele. Elutaznak. Talán nem is találkoznak többé soha.

Csak akkor nyerte vissza nyugalmát, mikor a jóságos arcu asszonyt közeledni látta. Nem várta be. Elébe sietett. Azzal vajmi keveset törődött Irén, hogy a szobaleánya ott maradt a kastély kapujánál. De

a szobaleány annál többet törődött azzal, hogy a bárókisasszony hová megy s miért kelt fel olyan korán. Valósággal leskelődött utána.

Látta, hogy a tisztartónéval beszélget. Sokáig egy helyben állottak, de azután megindultak. Nem a kastély, hanem a tisztartóék felé.

— Ugyan mi dolga lehet a kisasszonynak ezzel az asszonynyal? — tépelődött a leány.

Követte távolról őket és látta, hogy Irén Botorainéval együtt a tisztartóék udvarára ment.

— A kisasszony megelégedezik arról, — gondolta magában, — hogy az idő telik, a kastélyban felkelnek.

Szeretett volna utána menni. Nem azért, hogy figyelmeztesse, hanem hogy megtudja, miért ment Botoraiékhoz. Hiába szerette volna, nem tudott meg semmit. De hiába várt is, a leány nem tért vissza. Megunta a várakozást s visszament a kastélyba, ahol már kezdett elevenedni az élet.

— Folyt. köv. —

Mindenféle nyomtatványt

gyorsan, izlésesen és olcsón

kiallított

Debreceni Ujság

nyomdája,

Lamprecht-palota 42.

NYILTTER. *)**Szabászati és varró-tanfolyam.**

Becsés tudomására hozom a n. é. **intelligens hölgyközönségnek**, hogy a mult év november havában személyes vezetésem alatt felállított s most már **hatóságilag bejegyzett debreceni tanintézetemben**, hol is a hölgyek a legpontosabb mérték szerint az angol, francia derék, kabátok, blousok, különböző öves aljak, fasonok rajzolásában és varrásában alapos oktatást nyernek, a rendes iskolai év **szeptember 8-án** veszi kezdetét.

Beiratkozásokat **szeptember hó 1-től** reggel 8—12-ig, délután 3—6-ig bármely napon felveszek. A tanidő a belépés napjától számítatik s tartama az illető növendék egyéni felfogási tehetségétől és varrásbani jártasságától függ; egy rendes tanfolyam 3 óra terjed, mely idő tartamára a hölgyek havi tandíja 20 korona s ha valamely növendék a varrásban még kellő gyakorlatossággal nem bírna, ismétlő tanfolyamra visszamarad, ezen tanfolyamra havi 10 koronát fizet.

Mindenki saját és hozzátartozói részére készíti a ruhákat az egész tanulási idő alatt.

Növendékek teljes ellátásra is felvétetnek.

Tisztelettel:

Özv. Knotty Kovácsné Silye Gabriella.

Hirdetmény.

A Tisza-Lökön megalakult „Fogyasztási Szövetkezet“ egy, a sertés vágás és sertéshus kimérésében is jártas székálló mészárosot keres. Javadalmazás a megegyezéstől függ. A f. évi szeptember hó 10-ig bővebb felvilágosítást ad Tisza-Lökön Bagdy Imre ügyvéd, a Szövetkezet elnöke.

Hirdetés.

Az ev. ref. főiskolában kikerült kőlépcsők jutányos ár mellett egyenként is kaphatók a fent jelzett helyen e hó 29-éig.

Szabó Sándor
kőművesmester. 8285

Az iskolai év kezdete alkalmából ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat a t. szülők szives figyelmébe:

fiu és férfi ingek, lábravalók, harisnyák, nyakkendők, paplanok, madrácok és flanel takarók

nagy választékban feltűnő olcsó szabott árakhoz.

Szabó Lajos Fiai

dívat, vászon és szőnyegáruháza
Debrecen, Rózsa-utca.

Villamos Színház

a szénapiacon megnyílt.

Síma, tisztá, rezgés nélküli képek.

MŰSOR:

Augusztus 24-én és 25-én

1. Az elbűvölt ház. 2. A vihar áldozata. 3. Napoleon és az őrszem. 4. A megbüntetett hálátlanság. 5. Csintalan cukrászinas. 6. Lehetetlen borotválkozás. 7. Egy szenes legény sűrűje. 8. A török basa álma. 9. Automobil rabló.

Belépődíj: Első hely 30., második 20 kr., harmadik 10 kr.
Kezdete este 7 órától 11-ig, óránként.
Ma 10-11-ig csak felnőtt férflaknak lesz előadás.

iskolás fiuk és leányok

részére ajánlunk

FEHÉRNEMŰEKEK

ing, alsónadrág, szoknya, gallér, kszelő, nyakkendő.

ASZTALNEMŰEKEK

törülköző, zsebkendőket, matrac, paplanok, Flaneltakarók, kötények

Intézetek részére előírás szerint.

Donogán és Somossy

DEBRECEN, Kistemplombazár.

LASZLÓ ZSIGMOND ÁLLATORVOS

RENDELŐ-IRODÁJA:

CSAPÓ-UTCA 30. SZ.

Első rangu gyártmányu

Zongorák

Pianinók és Harmoniumokban az alföld legnagyobb terme. — Külön nagy zongora (osztály) terem. Bérbeadott zongorákat új gyanánt nem adunk el. — Szakmühely, nem kontár. — Hosszu zongorákat legújabb módszerinti készítését elfogadjuk. — Zongora hangolást vidéken is. — Zongora részletfizetésre is kapható:

Komáromi M.

műhangszerkészítő.
Piac-u. 49. Főpostával szemben
Köten hangszertűzet József kir. her.-u. 2. Bika szál. mellett.
Saját házában.

Kölcsönöket

az legkedveőbb feltételek mellett folyósít a

Központi Bank

mint szövetkezet

DEBRECEN, Piac-utca 65. szám alatt.

Egy törzsbetét 50 fillér. Minden törzsbetét 100 korona hitelre jogosít.

Négy éves évtársulat.

Parcellázási kölcsönök heti törlesztésre.

ING BLUZ ZEFIREK

méter ára most

23 kr.

Bosznay J. és Társa

dívat áruházában

Debrecen, Kossuth-u. 5.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség, tisztefeleim és megrendelőim becses tudomására juttatni, hogy

I a k á s o m a t
május hó 1-től

Arany János-u. 14. sz. alá áthelyeztem

Tisztelettel:

Horváth András,
festő.

Előre haladott

— idény miatt az árak mélyen leszállítva —

Színes szerű vászon — — 14 kr.
Angol zefir — — — — 35 kr.
Francia gyapju delin — — 45 kr.
Ruha vászon — — — — 50 kr.
Honi pettyes karton — — 30 kr.

KONTSEK KORNÉL

női és férfi dívat áruházában
Debrecen, Kossuth-utca 1. szám.

Friss gyümölcsből készült

KÁRPÁTI

MÁLNASZÖRP

1 nagy üveg 80 kr. Kis üveg 40 kr.

Gyümölcs csomagoláshoz

FAGYAPOT

nagyban és kicsinyben. 8241

Kontsek Géza
Debrecen Kossuth-utca.

Legjobb bajuszpedró a híres debreceni

„CIVIS“ bajuszpedró.

Rem tépl, jól összerogja a szűtelt a bajuszt.

1 doboz ára 40 fillér.

Készítője a főraktára:

MIHALOVITS JENŐ

gyógyszertára
DEBRECEN, A VÁROSHÁZZAL SZEMBE

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szög 4 krajcár, 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg be-küldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

„Vén embernek“ levél ment Herkulesfürdőre Debrecenből. 8705

„De Ruttkay“. Kérem multkor jelzett házhoz és időben mátló bármely nap eljönni. Somló Gézáné. 8700

„Páratlan galamb“ címen és „Áldozatkész“-nek levele van a kiadóban.

Ajánlat.

KIADO utcai garson lakás butorozva Verbóczy-utca 4. Kír. törvényességgel szembe. 8689

A VOLT Vadász-féle szőlőtelepen naponta kitűnő csemege szőlő kapható. Kilója 14 és 16 krajcár. 8636

HASZNALT ISKOLAI KÖNYVEK a legnagyobb választékban és legolcsóbban kapható Bán Kálmánál Egyháztár, a Collegium mellett. 8698

Egy-két leány teljes ellátást kaphat Arany János-u. 63. 8701

INTELLIGENS családnál két középiskolai tanuló jutányosan felvétetik teljes ellátás-szeptembertől. Cim a kiadóban. 8680

MEZ édes csemege szőlő 5 kg. kosarakban 2 koronáért ajánl Tóth József fűszer és csemege kereskedő Debrecen Széchenyi-u. 65. sz. Ismét eladók előnyben részesülnek. 8425

CSEMEGE SZŐLŐT ajánlok kereskedők és magán fogyasztók részére a legolcsóbb napi ár mellett. Darvas Miksa szőlő kivitele Debrecen. Telefon 294.

FOTRAFİK udvarán 3 szobás helyiség pincék kiadók. Értekezhetni Farkas Henriknél Piac-utca 43. 8506

HARISNYAKÖTŐ IPAR VALLALAT. Harisnyák kötése és fejelése felvállaltatik Benyáts Emilnél Debrecen, Tisza palota. 8326

AZ IDEI tanévre fiu vagy leány gyermekeket teljes ellátásra elvállal egy keresztény nri család. Cim a kiadóban. 8682

PIAC közelében tágas pincehelyiségek kiadók. Cim a kiadóban. 8489

Kereslet.

SZAKKEPZETT kereskedősegédet keresek fűszer, bőr és rövidárú üzletembe. Sámuel Sámuel Tasnád. 8688

SZŐLŐMUNKÁS (vincellér) 7 hold szőlőbe Mihály napi helyre állás mellett kerestetik. — 100 liter barack cefre pálinkafőzéshez rész vagy pénzért eladó. Felvilágosítást a kiadó-hivatal ad. 8676

KERESKEDŐSEGÉD fiatal, esetleg gyakornok alkalmazást nyer Markbreit Simon fűszer és vaskereskedésében Földesen. Debreceniek személyesen ajánlkozhatnak Miklósné és Társa cégnél Főter 26. 8703

Fűszerkereskedősegéd állást nyerhet Váray János fűszerkereskedésében helyben Kőlcsei-utca 23. 8709

EGY tapasztalt, ügyes fűszerkereskedősegéd azonnal felvétetik Rankai György üzletében, Booskai-tér 12. sz. Ugyanott egy üzlethelyiség kiadó. 8710

KAZÁNFŰTŐ és lakatosság felvétetnek Stern József és Testvére kefégyárában Debrecenben. 8708

ELVESZETT szerdán délelőtt Baros-utcaról egy illető egyén egy vadlibát elvitt. Kérem a kelemetlenség elkerülése végett Baros-utca 2. sz. a. küldeni. 8706

FŰSZER üzletbe jó családból való fiu tanuló-nak felvétetik. Darvas Miksánál. 8707

MAGÁNYOS, intelligens nő különbejáratu butorozott szobát — esetleg teljes ellátással — keres. Ajánlatok ármegfeleléssel a kiadóba küldendők. 8668

SZOPTATÓS DAJKA kerestetik azonnal, ak saját otthonába elszállásolja a gyermeket Nyomatató-utca, 6. sz., szülészsnőnél.

Eladás.

TOCZOSKERT I-ső járás 25. számú ház jutányosan eladó. Bővebbet ugyanott. 8691

EGY igen jó menetelű fodrászüzlet Debrecen legszebb helyén elutazás miatt eladó. Bővebbet a kiadóban. 8675

EGY jó menetelű fűszerüzlet trafik és italmé-ressel eladó. Cim a kiadóban. 8652

ELADO szőlő idei terméssel vagy a nélkül a vételreles rajta maradhat. Értekezhetni a Takarék és hitelintézet pénztárnokánál. 8699

2 MÁZSA prima dohányzsinog jutányos áron eladó Gerstner Kálmán fűszerkereskedésében Széchenyi u. Ugyan oda naponta szállításra csemege szőlő kerestetik. 8704

Az

Alföldi Takarékpénztár

DEBRECEN,

Piac-utca. Saját ház.

Elfogad betéteket

Takarékpénztári könyveoskékre és Chequeszám-lára

Kölcsönöket nyújt

váltókra, kötelezvényekre és folyószámlákra a legelőnyösebb kamatláb mellett.

Törlesztéses-kölcsönök

földbirtokokra s más ingatlanokra.

Tőzsdéi megbízások

értékpapírok vételére és eladására.

Óvadék kölcsönök

vállalkozóknak, bérliőknek és hivatalnokoknak.

Kölcsönök

tőzsdén jegyzett értékpapírokra, záloglevélre valamint vidéki pénzügyintézetek részvényeikre.

Értékpapírok

ércpénzek és külföldi bankjegyek beváltása és eladása.

Hitelrész

oseportbeli váltók leszámítelása

Kölcsönöket ad

nyugdíjkepes köztisztviselőknél 10, 15 és 20 év törlesztésre.

Beraktároz

árakat és terményt saját raktárába és azokra előleget is nyújt.

A Magyar Kir. Szab. Osztálysorsjáték főelárusító helye.

Uj Tölgyfa Hordó

kapható nálam

30 literig egész 800 literig

Nagyok nagyobb mennyiségben kapható jutányos árban.

PORJES SÁMUEL
Szilágy-Somlyón. Saját ház.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörccs és gyomorhív, rögzött székrekedés, máj-bántalom, vértululás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szerek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. Ára egy lepcsőtelt eredeti doboznak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenyítelnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi

ha mindegyik üveg Moll

A. védjegyét tünteti fel.

„A. MOLL“ feliratu óno-

zattal van zárva. A Moll-

féle sós-borszesz nevezé-

tesen mint fájdalomcsil-

lapító bedörzslési szer

köszvény, csusz és meg-

hülés egyéb következmé-

nyeinél legismertesebb

népszor.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

Moll gyermek szappanja

Legfinomabb, legújabb módszer szerint készitek gyermek és hölgy szappan a bőr okszerű ápolá-sára gyermekek s felnőttek részére. Ára darabon-kint 40 fill. Öt darab 1 kor 80 fill.

Minden darab gyermek-szappan „Moll A.“ véd-jegyével van ellátva.

Főszétküldés:

MOLL A. gyógyszerész

cs. és kir. udvari szállító által.

Bécs Tuchlauben 9. szám.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mel-lett teljesítetnek.

A raktárakban tessék határozottan Moll A. sával és védjegyével ellátott készítmények aláírás-át látni.

„U R S U S“

a legtökéletesebb

s szabadalmazott

Borsajtó

felső nyomással három áttétellel, acélgerenda szerkezet, legmagasabb nyomó képesség. A törköly egy darabban kiemelhető. A must vasrészekkel nem érintkezik, ezáltal a bor megfeketedése kizárva. Könnyű kezelés, kevés munka-erővel.

Szőlőszeti borászati és pincészeti cikkekkel valamint vadászfegyve-rekről és vadászati felszerelésekről képes árlap ingyen és bérmentve.

LŐPOR
árulás.

TÓTH GYULA

vasnagykereskedő Debrecen, Piac-utca.